

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI VARHAISKASVATUSLAIN MUUTTAMISESTA

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/1093/2021

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry kannattaa varhaiskasvatuslain muutosesitystä, joka tekisi yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisesta luvanvaraista. Esityksen tavoitteena on lisätä ennakkollista valvontaa ennen toiminnan aloittamista ja se on hyvä tavoite. Se edellyttää valvontaviranomaisen riittävien resurssien turvaamisen niin peruskunnissa kuin myös aluehallintovirastoissa sekä näiden valvontaviranomaisten välistä tiivistä yhteistyötä.

Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaa varhaiskasvatuslain lisäksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Kunta, kuntayhtymä tai yksityinen palveluntuottaja ei voi jättää noudattamatta tätä määräystä tai poiketa siitä. On hyvä, että varhaiskasvatuslain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesta toiminnasta toiminnanharjoittajalle annettu lupa on mahdollista myös perua. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuksen järjestäjiä oikeudellisesti velvoittava määräys ja siksi tätä on tärkeä korostaa ja valvontaprosesseissa tämän toteutumiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Yksityisen varhaiskasvatuksen lupaprosessissa on kiinnitettävä huomiota myös lasten oikeuksien yhdenvertaiseen toteutumiseen koko maassa. Palveluntuottaja voi valita itse asiakkaansa tai rajata palvelunsa siten, että palveluun päätyvät vain tietynlaiset asiakkaat. Valikoinnin kriteereitä ovat esimerkiksi lapsen tuen tarve, osa-aikaisuus, kokopäiväisyys, lapsen ikä tai jopa sukupuoli. Asiakkaat voivat valikoitua myös oman taloudellisen tilanteensa perusteella.

Lapsen oikeuksien tarkastelussa on kiinnitettävä huomio erityisesti yhdenvertaisuuslain sekä lapsen oikeuksien sopimuksien pohjalta. Mikäli lapsen oikeutta valita varhaiskasvatusyksikkö jollain em. perusteilla rajataan, niin siinä on SuPerin näkemyksen mukaan selvä ristiriita niin varhaiskasvatuslain, varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden, yhdenvertaisuuslain kuin lapsen oikeuksista määräävien sopimusten näkökulmasta.

Kunnalla on varhaiskasvatuslain 5 §:n nojalla varhaiskasvatuksen järjestämisvastuu. Tällaista kokonaisvastuuta ei ole yksityisellä toimijalla. Myös yksityisessä toiminnassa tulee kuitenkin noudattaa varhaiskasvatuslakia. Mikäli yksityinen varhaiskasvatuksen toimija harjoittaa valikoivaa asiakkaaksi ottamista, saa pääosan rahoituksestaan kunnan maksamien palvelusetelien ja mahdollisesti asiakkailta kerättävien lisämaksujen muodossa, niin silloin lasten yhdenvertaiset oikeudet eivät näkemyksemme mukaan toteudu.

Yritysmuodossa tuotetun varhaiskasvatuspalvelun tavoitteena on tuottaa niin varhaiskasvatuspalvelut kuin myös tuottoa yrityksen omistajille. Näiden tavoitteiden ja lasten yhdenvertaisten oikeuksien toteutuminen on käytännössä haasteellista. SuPerin näkemyksen mukaan nyt olisi syytä selvittää perusteellisesti varhaiskasvatuksen osalta voitontavoittelun kieltäminen tai ainakin sen voimakas sääntely. Perusopetuksessa kiello on ja varhaiskasvatustoiminnassakin se on täysin mahdollista toteuttaa.

Helsingissä 24.6.2021

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto, SuPer ry

Silja Paavola
puheenjohtaja

Jussi Salo
kehittämisohtaja

SuPeriin kuuluu noin 90 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla.